

Kosovel: KONS. 5

- Pesem je nastala leta **1925**, prvič je bila objavljena šele v **Integralih** (1967) – ta naslov, ki ga je predvidel že Kosovel, ustreza poetiki **konstruktivizma**: **razstavlja, razčlenjuje obstoječo stvarnost ter nato iz posameznih delov ustvarja novo celoto** – ruši tradicionalni stvarni svet in ga obenem **na novo gradi (konstruira)**. V konstruktivizmu sta vsebina in oblika neločljivo povezani.
- Te Kosovelove pesmi večinoma nimajo naslovov in so kratko označene s krajšavo besede konstrukt – Kons in oštevilčene.
- Kons 5 je sestavljen iz različnih prvin. Interpretiramo jo lahko različno, domnevamo pa, da so izhodišča za tovrstne njegove pesmi podobna kot pri ekspresionističnih (npr. Ekstaza smrti)
- Nastanek pesmi je povezan s Kosovelovih prihodom domov na počitnice. Takrat mu je znanec omenil, da prebira brošuro z naslovom **Gnoj je zlato**. Premislite, za kakšno brošuro je šlo.

- Potem je to brošuro prebral tudi sam. Od tu verjetno izvira **IRONIČNA perspektiva** pesmi, ki je vidna zlasti v zadnjem verz.
- Pesem razpade **v štiri motivne sklope, brez razvidne logične povezave** – ustvarja videz zmede, kaosa, besedilo učinkuje kot **MONTAŽA** – sestavljanje prizorov v umetniško celoto.

I. sklop: prvih pet verzov

1. verz je naslov _____ priročnika.

2. verz je inverzija/obrat prvega → tudi neke vrste **pesniška enačba** ($g = z \rightarrow z = g$)

Poskušajte razložiti drugi verz. _____

Gnoj je zlato in zlato je gnoj. Oboje = 0 $0 = \infty$ $\infty = 0$

V naslednjih treh verzih se kaže vpliv Einsteinove **teorije relativnosti**, ki jo je poznal tudi Kosovel – vse je relativno. Poskušajte s svojimi besedami pojasniti to relativnost, in sicer v povezavi s prvima dvema verzoma. _____

II. sklop: 6. in 7. verz

Poskusite sami razložiti ta dva verza. _____

A B < 1, 2, 3.

III. sklop: naslednji štiri verzi, ki še najbolj spominjajo na pesem.

Prva dva verza pomenita, da _____

Kdor nima duše,
ne potrebuje zlata,
kdor ima dušo,
ne potrebuje gnoja.

Pri drugih dveh pa sta možni dve pomensko podobni razlagi:

- a) človeka, ki ima dušo, ne »pokvari« niti nekaj slabega, kot je lahko gnoj (= denar)
- b) človek, ki ima dušo, ne išče nekih koristi (ki jih lahko predstavlja gnoj = denar)

IV. sklop: zadnji verz – dve razlagi

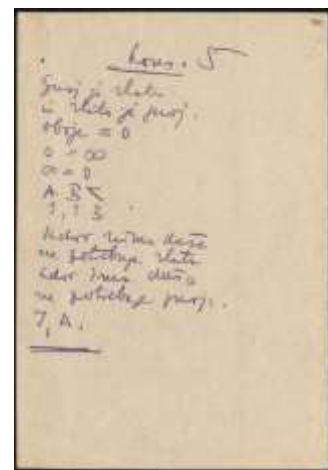
I, A.

Zapisani sta dve osamosvojeni črki – temu pravimo **LETRIZEM**.

Pomislite, na čigavo oglašanje vas spominjata ti dve črki.

Kaj menite, da izraža z njima?

Zadnji verz pa lahko razlagamo tudi drugače, saj iz Kosovelovega rokopisa ni natančno vidno, ali gre res za zapis črk I in A ali pa sta zapisani črki J in A (preverite na rokopisu).

Če sta to res črki **J in A** pa ju razlagajo kot merski enoti, in sicer _____ in _____. Obe sta enoti za neko vrsto energije, o kateri je Kosovel tudi dostikrat razmišljal in pisal (razvidno iz njegovih ohranjenih zapiskov)

Poskušajte zapisati sporočilo te pesmi in ga primerjati z Ekstazo smrti. _____

Elementi konstruktivizma v pesmi: razbitost na posamezne motivne sklope, ki navidezno med sabo niso povezani, večpomenskost posameznih besed in definicij, svobodni oziroma razbiti verz, nejezikovni znaki (matematični), nejasen konec in odsotnost lirskega subjekta (v pesmi ga nikakor ne moremo prepoznati)